

Årsplan for 10. klasse

Skoleåret 2017-2018

Klasselærere: Helge Alfred Olsen

Norsk

Kompetansemål

- Tilegne seg kunnskaper i stoffet som blir gjennomgått
- Evne til å planlegge og gjennomføre et arbeid slik at det blir ferdig til fastsatt frist
- Være i stand til å ta notater fra forelesninger og andre kilder
- Bruke notater og andre kilder i egne arbeider uten å skrive rett av.
- Kildebevissthet
- Skrive klart disponerte tekster med korrekt språk i ulike sjangere
- Ordforråd og begrepsforståelse
- Argumentere på en saklig måte i debatter og i egne tekster
- Evne til å se en sak fra flere sider og ta en annens perspektiv
- Evne til å fordype seg i en roman og presentere egen tolkning for klassen
- Evne til å lese flytende og med forståelse
- Evne til å uttrykke seg korrekt på nynorsk
- Oversikt over det nynorske formverket

Faglærer

Helge Olsen

Antall uketimer/periodeuker

2 uketimer og 7 periodeuker

Faglig innhold

- Den norske litteraturhistorien fra sagalitteraturen til modernismen. Et utvalg dikt, noveller og tekstutdrag på bokmål, nynorsk, dansk og svensk.
- Stilistiske virkemidler. Kjennskap til de viktigste og å kunne gjenkjenne form og funksjon.
- Sakprosaetekster: avistekster med fokus på leserbrev, artikkel, reportasje, kåseri og intervju.
- Retorikk og argumentasjon
- Saklighet
- Objektivitet kontra subjektivitet
- Notatteknikk
- Kildebruk og referanser.
- Grammatikk
- Det nynorske formverket
- Nynorske ord og uttrykk
- Ivar Aasens liv og verk

Metode

- Elevene lager egne periodebøker i litteraturhistorie
- Samtaler i klassen omkring stoffet vi arbeider med
- Muntlige presentasjoner
- Klassesdebatter om bestemte tema
- Skrive egne tekster innenfor ulike sjangere
- Nynorske grammatikkøvelser
- Lesing og skriving av nynorske tekster
- Oversettelser mellom nynorsk og bokmål

Matematikk

Kompetansemål

Tall og algebra

Mål for opplæringen er at elevene skal kunne

- regne med det digitale tallsystem og gjøre om tall med ulike baser
- bruke faktorer, potenser, kvadratrøtter og primtall i beregninger
- behandle og faktorisere enkle algebraiske uttrykk, og regne med formler, parenteser og brøkuttrykk med ett ledd eller enkle polynomer i nevneren
- løse likninger og ulikheter av første grad og enkle likningssystemer med to ukjente både algebraisk og geometrisk
- sette opp enkle budsjetter og gjøre beregninger omkring privatøkonomi
- kjenne og bruke grunnbegrepene i mengdelæren og elementær mengdealgebra og kunne bruke disse i argumentasjon for en påstand

Geometri

Mål for opplæringen er at elevene skal kunne

- utforske, eksperimentere med og formulere logiske resonnementer ved hjelp av geometriske ideer,
- analysere, også digitalt, egenskaper ved to- og tredimensjonale figurer og bruke dem i sammenheng med konstruksjoner og beregninger
- utføre og grunngi geometriske konstruksjoner og avbildinger med passer og linjal og andre hjelpemidler
- tegne geometriske figurer som er avledet av regningsartene (ellipse = addisjonskurve osv)
- tegne kjeglesnittene ved hjelp av geometriske steder
- anvende de vanligste geometriske steder i konstruksjoner

Statistikk, sannsynlighet, kombinatorikk

Mål for opplæringen er at elevene skal kunne

- finne sannsynlighet gjennom eksperimentering og beregning i dagligdagse sammenhenger og spill
- beskrive utfallsrom og uttrykke sannsynlighet som brøk, prosent og desimaltall
- vise med eksempler og finne de mulige løsninger på enkle kombinatoriske problemer

Funksjoner

Mål for opplæringen er at elevene skal kunne

- lage, på papiret og digitalt, funksjoner som beskriver numeriske sammenhenger og praktiske situasjoner, tolke dem og oversette mellom ulike representasjoner av funksjoner, som grafer, tabeller, formler og tekst
- identifisere og utnytte egenskapene til proporsjonale, omvendt proporsjonale, lineære og enkle kvadratiske funksjoner, og gi eksempler på praktiske situasjoner som kan beskrives med disse funksjonene

Matematikkens historie

Mål for opplæring er at elevene skal kunne

- kjenne opprinnelsen til ulike tallsystemer (2, 5, 10, 12, 20)
- ha kunnskaper om noen matematikers liv og forskning, og kjenne noen av de drivkreftene som ligger bak matematikkens utvikling

Faglærer

Åsne Gylland

Antall uketimer/periodeuker

To uketimer og tre+tre periodeuker

Faglig innhold

Kompetansemålene skal nåes gjennom å jobbe med følgende faglig innhold for dette årstrinnet:

Algebra

- å kunne gjøre om mellom ulike tallsystem
- forstå opprinnelsen til ulike tallsystem
- de fire regningsartene med ulike tallsystem
- regning med potenser
- multiplikasjon med parenteser samt regning med kvadratsetningene og faktorisering av uttrykk ved hjelp av disse
- brøkgregning med bokstavuttrykk
- løsning av lineære likninger
- løsning av lineære ulikheter
- løsning av likningssystemer med 2 likninger og 2 ukjente
- berøre bevisføring, visuelt og skriftlig

Funksjoner

- løsning lineære ulikheter grafisk
- løsning av likningssystemer med 2 likninger og 2 ukjente grafisk
- arbeid med proporsjonale, omvendt proporsjonale og enkle kvadratiske funksjoner

Geometri

- arbeid med kjeglesnitt, også sammenheng med algebra (for eksempel ellipse som addisjonskurve, multiplikasjons- og divisjonskurver)
- arbeid med regulære polyedre

Statistikk og sannsynlighet

- enkel kombinatorikk
- ordnet utvalg med og uten tilbakelegging
- sannsynlighetsregning, inkludert begrepene union, snitt og komplementære mengder
- arbeid med Pascals trekant

Privatøkonomi

- arbeid med budsjett, regnskap og lån, beregne kostnader og sette opp systematisk i regneark

Metode

Undervisningen vil variere mellom tavleundervisning, andre formidlingsteknikker, individuelt arbeid og arbeid i par eller små grupper. Det blir jevnlig prøver, og lekser hver uke. Leksene skal leveres. Det vil bli lagt vekt på evne til selvstendig formulering og til å kunne begrunne sine valg i løsning av en oppgave matematisk.

Religion

Kompetansemål

- Kjennskap til de store verdensreligionene med fokus på østlige religioner og nyreligiøse bevegelser.
- Kjennskap til religion som et allmennmenneskelig fenomen

Faglærer

Helge Olsen

Antall uketimer/periodeuker

1 uketime

Faglig innhold

- Et sammendrag over store verdensreligioner som buddhisme, hinduisme og kristendom samt nyreligiøsitet. Sikhisme og jainisme.
- Det vil bli lagt vekt på religiøse forestillinger, etikk, ritualer, og myter.
- En historisk oversikt over eldre religioner som Vedareligion, iransk religion, og gresk filosofi.

Metode

- Forelesinger i de respektive religionene med ekskursions til menigheter i byen.
- Elevene lager egen fagbok.
- Gruppearbeid med felles presentasjon
- Besøke ulike trossamfunn

Biologi

Kompetansemål

- Redegjøre for hva et økosystem er, gi eksempler på ulike økosystemer
- Kjenne til den grunnleggende omsetningen i et økosystem og betydningen av planter, dyr og nedbrytere
- Vite hva som menes med biologisk mangfold
- Kjenne til de sentrale miljøfarene som truer våre økosystemer
- Redegjøre for hovedtrekkene i fotosyntesen
- Kjenne til klimaproblematikken og CO₂ sin rolle
- Kjenne til grunntrekkene ved regionale økosystemer (biomer)

Faglærer

Wenche Ødegård

Antall uketimer/periodeuker

Periodeundervisning tre uker

Faglig innhold

Gjennomgå nøkkelbegrep innen økologi som anrikning i næringskjeden, framvekst av den økologiske tenkningen gjennom presentasjon av forkjempere som Rachel Carson, James Lovelock og Gaiahypotesen. Susan Simards forsøk. Definere hva et økosystem er, biologisk mangfold, gjennomgå den grunnleggende omsetningen i et økosystem og betydningen av planter, dyr og nedbrytere. Presentere næringsnett, beskrive utvalgte økosystemer som Arktis, lavlands- og høyvannsinnsjøen. Kulturlandskapet. Omtale sentrale miljøfarer, repeterer hovedtrekk ved fotosyntesen. Diskutere klimaproblematikk og CO₂ sin rolle.

Metode

- Tavleundervisning/dialog
- Elevene leser utvalgte fagtekster
- Elevene lager arbeidsbøker
- Muntlig fremføring med presentasjon av en gitt aktuell art.

Fysikk

Kompetansemål

- Kjenne til, forstå og beskrive grunnleggende fenomener innen varmelære som varmens og kuldens karakter, utvidelse og sammentrekning, temperaturskalaer og termometer.
- Forstå hvordan varmelærens og mekanikkens lover kommer til anvendelse i en dampmaskin og ulike typer forbrenningsmotorer.
- Øve systematisk iakttakelse av naturfenomener og eksperimenter og bygge opp gode rutiner med hensyn til beskrivelser, loggføring o.l.
- Øve en begynnende vitenskapelig metode i den tankemessige bearbeidelse av det iaktatte.
- Øve faglig samtale og diskusjon med henblikk på begrepsdannelse og konklusjoner.

Faglærer

Antall uketimer/periodeuker

3 periodeuker

Faglig innhold

- Varme og arbeid: Hvordan varme fører til utvidelse og sammentrekning, og hvordan utvidelse og sammentrekning kan føre til varme (adiabatiske prosesser).
- Utvidelseskoeffisienter: Stoffer i fast, flytende og gassform (Charles lov).
- Varmekapasitet og varmeledningsevne: Hva er det ene, og hva er det andre?

- Smeltevarme og fordampningsvarme (kokepunkt og smeltepunkt): Latent varme.
- Termometeret: virkemåte, ulike skalaer
- Tåke, damp og skyer.
- Rakettmotoren: Virkemåte (Newtons 3. lov).
- Dampmaskinen: Virkemåte, utvikling fra Newcomens modell (1712).
- Crookes Radiometer.
- Drikkefuglen: Virkemåte.
- Kjøleskapet.

Metode

Opplæringen vil i stor grad bli basert på demonstrasjonsforsøk. Elevene fører loggbok (periodebok) fra forsøkene. I tillegg skal de skrive/eventuelt holde et lite foredrag om en selvvalgt teknisk innretning med tilknytning til varmelæra (miniprojekt). Perioden vil bli avsluttet med en totimers skriftlig prøve.

Kjemi

Kompetansemål

- Elevene skal ha grunnlag for å ha oversikt over fotosyntesen og grunnleggende biokjemiske prosesser i levende organismer.
- Få en forståelse for enkle synteser og forbindelser i organisk kjemi.

Faglærer

Bao Quoc Le

Antall uketimer/periodeuker

3 periodeuker

Faglig innhold

- Med utgangspunkt i fra fotosyntesen skal vi jobbe med karbohydrater, alkoholgjæring, kondensering og destillasjon.
- Vi skal se på de viktigste alkoholene og alkoholens historiske og samfunnsmessige betydninger og virkning.
- Vi skal og se på metoder for eter fremstilling, eddikfremstilling og esterfremstilling.
- Mettede og umettede fettsyrer.
- Oksidering av alkoholer til aldehyder og ketoner.
- Eteriske oljer.
- Den petrokjemiske industrien og hydrokarboner.

Metode

- Demonstrasjonsforsøk og delvis med elevdeltagelse.
- Muntlig og skriftlig bearbeidelse av nytt stoff.
- Føring av arbeidsbok.
- Perioden avsluttes med en 2 timers skriftlig prøve.

Geologi

Kompetansemål

- Oppbyggende og nedbrytende prosesser (vulkanisme, omdanning og fjellkjedefolding - og erosjon pga. vann, is og kjemisk forvitring)
- Kvartærtiden: Om istidene og isens arbeid, landskapets utforming i fjell, dal, fjord og sjø.
- Om Raet og de store moreneavsetningene. Isbreen og dens virksomhet i dag.
- Om de forskjellige bretypene, isens bevegelser, etc.
- Trondheimsområdets geologi.
- Den marine grense, grønnsteinen, de store avleiringene: - leire, sand og grus.
- Oslofeltet – om vulkanismen og de ulike eruptive bergartene som ble dannet og om den senere erosjonen av bergartene.
- Bergarter og mineraler: kort beskrivelse av oppbygning, utseende, glans, farge og hardhet.
- Krystaller og edelstener: funnsteder, etc.
- Oversikt over bergartene (eruptive, sedimentære og metamorfe)
- Jordas utviklingshistorie – fra Pangaia til vår tid.
- Platetektonikk og kontinentalforskyvning.
- Hvordan høyfjell blir dannet: Sedimentering og dannelsen av geosynklinaler, fjellkjedefoldingen – overskyvning – forkastning.
- Havbunnsbredning (vulkanisme, jordskjelvområder, dyphavsgrøfter, jordas fjellkjedekors i tertiær tid)

Faglærer

Helge Olsen

Antall uketimer/periodeuker

2 periodeuker

Faglig innhold

- Oppbyggende og nedbrytende prosesser (vulkanisme, omdanning og fjellkjedefolding - og erosjon pga. vann, is og kjemisk forvitring)
- Kvartærtiden: Om istidene og isens arbeid, landskapets utforming i fjell, dal, fjord og sjø.
- Om Raet og de store moreneavsetningene. Isbreen og dens virksomhet i dag.
- Om de forskjellige bretypene, isens bevegelser, etc.
- Trondheimsområdets geologi.
- Den marine grense, grønnsteinen, de store avleiringene: - leire, sand og grus.
- Oslofeltet – om vulkanismen og de ulike eruptive bergartene som ble dannet og om den senere erosjonen av bergartene.
- Bergarter og mineraler: kort beskrivelse av oppbygning, utseende, glans, farge og hardhet.
- Krystaller og edelstener: funnsteder, etc.
- Oversikt over bergartene (eruptive, sedimentære og metamorfe)
- Jordas utviklingshistorie – fra Pangaia til vår tid.
- Platetektonikk og kontinentalforskyvning.
- Hvordan høyfjell blir dannet: Sedimentering og dannelsen av geosynklinaler, fjellkjedefoldingen – overskyvning – forkastning.
- Havbunnsbredning (vulkanisme, jordskjelvområder, dyphavsgrøfter, jordas fjellkjedekors i tertiær tid)

Metode

Opplæringen vil bli basert på forelesninger og noen ekskursjoner.

Engelsk

Kompetansemål

- Forstå grunnleggende grammatisk terminologi på engelsk.
- Bruke ulike hjelpemidler.
- Kunne løse hverdagslige situasjoner gjennom språklig interaksjon.
- Snakke og lese med god flyt.
- Ha et variert vokabular.
- Kjenne til vesentlige sider ved britisk og amerikansk kultur og den engelskspråklige verden samt historie og samfunn fra disse områdene.
- Kunne skrive og gjenkjenne tekster i forskjellige sjangre.

Faglærer

Helge A. Olsen

Antall uketimer/periodeuker

3 uketimer

Faglig innhold

- Den engelskspråklige verden: Historisk overblikk og kjennskap til dagens situasjon i noen av de tidligere koloniene.
- Kjennskap til vesentlige hendelser i Storbritannias og USAs historie og statsforfatning og skolesystem i disse landene.
- Lese aviser og andre sakprosa-tekster og kunne skrive innen disse sjangrene selv.
- Generell sjangerkunnskap og øving av skriftlige ferdigheter.
- Lese en roman hver og skrive bokanmeldelse.
- Oppsummering av grunnleggende grammatikk.

Metode

- Elevene lager arbeidsbøker selv.
- De skal arbeide både individuelt og i par/grupper med forskjellige oppgaver.
- Mye muntlig trening og fremføring av powerpointpresentasjoner og andre muntlige presentasjoner.
- Korte refleksjonsnotater og lengre skriftlige tekster skal skrives.
- Hvert hovedemne avsluttes med en prøve.

Tysk

Kompetansemål

- Beherske grunnleggende uttaleregler i tysk
- Kunne lese tysk med forståelig uttale, god flyt og intonasjon
- Være i stand til å forstå hovedinnholdet i enkle tekster og enkel dagligtale
- Kunne stille og svare på enkle spørsmål på tysk
- Ha et aktivt ordforråd tilstrekkelig til å kunne formulere enkle setninger på tysk
- Evne til å bruke ordbok på en selvstendig og konstruktiv måte
- Oversikt over den grunnleggende grammatikken
- Evne til å bruke grammatikken i egne setninger og i grammatikkøvelser
- Evne til å ta initiativ og ansvar i møte med faglige utfordringer

Faglærer

Heidi Hallan

Antall uketimer/periodeuker

3 uketimer

Faglig innhold

Grunnleggende er elevens møte med det fremmede. I språkundervisningen øver eleven seg på å tenke og oppleve verden på forskjellige måter. Dette skjer gjennom arbeid innen følgende områder:

- Utvalgte tekster fra læreverket "Los geht's 10" (2006)
- Tegneserier, eventyr, dikt og andre korte tekster
- Sanger og dikt knyttet til bestemte årstider, høytider eller tema vi arbeider med.
- Bruk av ordboka
- Repetisjon av ordklassene og gjennomgang av den grunnleggende grammatikken. Fokus på verbets tider, substantiv i entall og flertall, kasussystemet
- Ord og uttrykk knyttet til bestemte tema, situasjoner og tekstene vi arbeider med
- Se en tysk film som passer til det overordnede årstema i 10.klasse

Metode

- Resitasjon og sang
- Høytlesning
- Dramatisering/situasjonspill
- Enkle samtaler på tysk om tekstene vi leser og bestemte tema
- Lytteøvelser
- Svare på spørsmål skriftlig samt skrive små tekster og dialoger om ulike tema
- Bevisst innøving av nye ord og uttrykk
- Grammatikkoppgaver
- Se en tysk film

Historie

Kompetansemål

Elevene skal kunne beskrive og drøfte linjer i den historiske og politiske utvikling fra 1600-tallets enevelder til demokratiets gjennombrudd i det 20. århundre. De skal kunne samtale om politiske ideologier og standpunkter, både i historisk og aktuelt perspektiv samt kjenne eksempler på hvordan viktige historiske begivenheter tolkes ulikt ut fra ideologisk ståsted. De skal også kunne reflektere kritisk over ulike historiske kilder.

Faglærer

Helge Rønsåsbjørg

Antall uketimer/periodeuker

4 periodeuker

Faglig innhold

Tidsrommet som behandles er mye det samme som i 9.klasse, men vekten legges nå på den politiske utvikling og dens idémessige bakgrunn og så langt som mulig frem mot vår egen tid. Vi tar for oss den amerikanske, franske og russiske revolusjon, de forskjellige ismene og globalisering.

Metode

Elevene lager arbeidsbøker selv og jobber individuelt eller i grupper med et tema fra moderne historie. Skriftlig prøve hver uke, samt en stor prøve.

Kunsthistorie

Kompetansemål

Elevene skal kjenne til de ulike kunsthistoriske periodene.
Elevene skal kunne gjenkjenne og plassere enkelte sentrale kunstverk fra de ulike periodene.
Elevene skal kjenne noe til de kulturhistoriske faktorene, som var med å forme kunsten og de ulike uttrykkene i de kunsthistoriske periodene.

Faglærer

Heidi Mostad

Antall uketimer/periodeuker

Tre periodeuker

Faglig innhold

Kunsthistoriske perioder som vil bli belyst denne perioden er oldtidens Egypt, antikkens Hellas, Romerriket og til slutt middelalderen.

Metode

Elevene lager hovedfagsbok med tekst og illustrasjoner av ulike bilder, relieffer, ikoner og skulpturer fra kunsthistorien. Elevene skriver et særernne, med selvvalgt tema/ problemstilling fra en av de kunsthistoriske epokene som blir gjennomgått. Prøve ved slutten av perioden.

Samfunnslære

Kompetansemål

- Bli samfunnsengasjert.
- Innsikt i demokratiske verdier.
- Se verdien av et mangfoldig samfunn.
- Få et overblikk på nyheter lokalt, nasjonalt og globalt.
- Innsikt i menneskerettighetene.
- Kunnskap om ulike organisasjoner.
- Innsikt i samfunnsfaglige undersøkelser.
- Kunnskap om konfliktløsning.
- Økonomisk innsikt på et enkelt nivå.
- Kunnskap om de tre (fire) statsmakter.
- Bli styrket i troen på at samfunnet har bruk for ulike mennesker og selv føle seg som en viktig del av samfunnet.

Faglærer

Helge Rønsåsbjørg

Antall uketimer/periodeuker

1 uketime + 3 periodeuker

Faglig innhold

- Nyheter.
- Samfunnsfaglig undersøkelse.
- Drøfte bruk av rusmidler.
- Drøfte sosiale relasjoner.
- Likestilling.
- Rettigheter og lovgivning.
- Konfliktløsning.
- Enkel økonomi.
- Hvorfor betale skatt.
- Norske politiske partier.
- Kriminalitet og rettspleie.
- Demokrati som begrep.
- Politiske institusjoner/statsmakter samt medias rolle og metoder.
- Menneskerettighetene.
- Internasjonale organisasjoner som Norge er medlem av.
- Etniske minoriteters vilkår.

Metode

- Ukentlige lekser som sjekkes hver samfunnsfagtime
- Ukentlig gjennomgang av nyhetsbildet, med klassediskusjon om aktuelle saker.
- Arbeidsbok (tas jevnlig inn for kommentar)
- Fremlegg
- Gruppearbeid
- Jevnlige prøver i det stoffet som bearbeides

Eurytmi

Kompetansemål

- Elevene skal kunne de grunnleggende bevegelselementene innen lydeurytmi, toneeurytmi og stavøvelser.
- Ha forståelse for ulik anvendelse av de eurytmiske grunnelementene på en kunstnerisk adekvat måte, som vektleggingen av ulike elementer i et musikkstykke eller tekst.
- Utføre alle de eurytmipedagogiske stavøvelsene med sikkerhet.
- Ha oversikt over og mestre ulike geometriske former og forvandlinger utført i rommet.
- Utarbeide og nedtegne egne koreografier til musikk og tekst.

Faglærer

Heidi Rasmussen

Antall uketimer/periodeuker

1 uketime

Faglig innhold

- Grunnelementer innen lydeurytmi kombineres til et helhetlig kunstnerisk bevegelsesuttrykk, utført til et lengere dikt.
- Grunnelementer innen toneeurytmien bevegges til et musikkstykke, der elementer settes sammen for å gi musikken et korrekt kunstnerisk bevegelsesuttrykk.
- Varierte stavøvelser utføres i kombinasjon og bevegges på romformer, til musikk.

Metode

- Lærerstyrt innøvelse av romformer og armbevegelser.
- Selvstendig gruppearbeid der elevene selv koreograferer romformer og armbevegelser.

Kunst og håndverk

Kompetansemål

- Elevene skal lære seg det grunnleggende innen knivmaking
- Elevene skal kjenne til hvordan man behandler stål for tilvirkning av egg verktøy
- Elevene skal kjenne til bruken av forskjellige treslag
- Elevene skal bli kjent med skinnarbeid
- Elevene skal kunne modellere og tilvirke en kniv.
- Eleven skal kjenne til ulike tekstilkvaliteter
- Eleven skal kunne bruke symaskin og andre redskaper til å produsere et produkt innen redesign av tekstil og skinn.
- Eleven skal kunne redesigne et produkt og dokumentere prosessen fra ide til ferdig resultat med en logg.

Faglærer

Bao Quoc Le

Heidi Mostad

Wenche Ødegård

Antall uketimer/periodeuker

2 uketimer + 1 periode hovedfag (ca 10 timer)

Faglig innhold

- Tilvirking av kniv og sliresamt tilvirking av tekstilprodukt i redesign.
  - Metallarbeid: Varmsmiing av knivblad
  - Trearbeid: Utforming av knivskaft
  - Skinnsløyd: Modelling og tilvirking av slire.
  - Redesign av tekstilarbeid
  - Utarbeidelse av ide samt mønster og tekstilvalg
  - Anatomisk forståelse og mål i forhold til utarbeidelse og tilpasning til eget funksjonet uttrykk.
  - Produksjon av eget produkt ved hjelp av symaskin og andre tekniske hjelpemidler.
  - Bevisstgjøring av egen prosess ved hjelp av loggføring
  - Akvarellmaling, teknikk, bevisst fargebruk, fargeperspektiv, studier tilpasset undervisningen i kunsthistorie

Metode

Elevene vil under veiledning arbeide selvstendig på hvert sitt prosjekt, og klassen vil få opplæring og demonstrert bruken av de forskjellige verktøyene og materialene.

Gjennom praktiske maleoppgaver, bevisstgjøring av tidligere erfaringer, og videreutvikle disse.

Musikk

Kompetansemål

- Delta i oppvarming og øvelser for tonedanning og klang.
- Samspill og sang i grupper og med hele klassen.
- Kunne forstå musikken fra periodene, wienklassisismen, romantikken og impresjonismen
- Kort om popmusikkens historie, blues.

Faglærer

Tiina Ulén

Antall uketimer/periodeuker

1 uketime

Faglig innhold

- Samspill
- Sanger fra ulike sjangre
- Komponister og musikk fra periodene; barokken, wienklassisismen, romantikken og impresjonismen.
- Blues

Metode

- Individuelt- og gruppearbeid. Samspill og sang med hele klassen
- Presentasjoner og teorioppgaver
- Sangtekniske øvelser og sang
- Øving på gitar/evt. andre instrumenter
- Samtaler om musikk
- **Vurderingsgrunnlag:** Timeaktivitet, praktisk individuelt- og gruppearbeid. Skriftlig arbeid.

Kroppsøving

Kompetansemål

Elevene får idrettslige utfordringer som bygger på deres modenhet, og faget skal videreutvikle elevenes forutsetning for bevegelse. Elevene skal bygge på den erfaringen de har fra tidligere skoleår, og anvende dette når de nå skal gi seg i kast med litt større utfordringer

- Delta i et større utvalg idretter.
- Kjenne til grunnleggende teknikk og treningsprinsipper.
- Trene og oppøve generell styrke, samt gjennomføre styrketester.
- Trene kondisjon, samt gjennomføre kondisjonstester.
- Trene sin evne innen ballspillene innebandy, fotball, håndball og volleyball.
- Vise at de forstår viktigheten av god sportsånd og fairplay, samt å vise at de forstår viktigheten av at de inspirerer sine medspillere/medelever gjennom god positiv innsats.
- Elevene skal gjennom det som foregår i kroppsøvingstimene kjenne til hvordan de opprettholder en sunn livsstil og god helse.
- Elevene blir vurdert innen hovedgruppene styrke, kondisjon, ballspill og deres aktivitetsnivå/innsats i timene.

Faglærer

Paal Nordland

Antall uketimer/periodeuker

2 uketimer

Faglig innhold

- Kondisjonsøvelser
- Generell styrketrening
- Ballspill
- Balanse og koordinasjonsøvelser
- Friidrettsøvelser
- Skidag med langrenn.
- Idrettsdag
- Lekbaserte øvelser, akrobatikk og bevegelse til musikk.

Metode

- Tilrettelagt trening ute/ inne
- Gjennomføring og innlevering av treningsopplegg.
- Noen enkle fysiske tester vil kartlegge om eleven utvikler seg, og viser den fysiske tilstanden.

Elevene skal under lærers ledelse arbeide sammen i lag, grupper, parvis og individuelt. Om høsten og våren vil det meste foregå utendørs på friidrettsanlegget på Øya. Om vinteren vil mesteparten av undervisningen foregå i Nidarøhallen.

Utdanningsvalg

Kompetansemål

- Kjenne de 13 ulike utdanningsprogram
- Kjenne forskjellen på studiekompetanse og yrkeskompetanse.
- Kjenne forskjellen på yrkesfaglige utdanningsprogram og studieforbereende utdanningsprogram.
- Kjenne begrepene Fellesfag og Programfag.
- Kjenne til inntaksregler, beregning av poeng, Inntaksenhet, nærscole og hvordan dette fungerer.
- Bli kjent med skolene i inntaksenheten (Trondheim)
- Kjenne til innhold og de pedagogiske ideer i Steinerskolens videregående trinn.

Faglærer

Kristin Steinkjer

Antall uketimer/periodeuker

1 uketime (fram til 1. mars)

Faglig innhold

- Struktur i studieforbereende utdanningsprogram og yrkesfaglig utdanningsprogram.
- Vise hvordan disse kan gi ulike karrieremuligheter.
- Forberede hospitering og gjennomføre besøk ved et utdanningsprogram i videregående skole.
- Reflektere over utdanninger og yrker i forhold til egne interesser og utfordringer.
- Steinerskolens ulike tilbud på videregående trinn.
- Økonomi og karriere.

Metode

- Delta på Karrieredager, yrkesfag. Uke 40
- Delta på Karrieredager, studieforbereende uke 42.
- Etterarbeid Karrieredager. Søke hospitering.

- Gjennomføre hospitering.
- Nettsider: www.skoletest.no www.vilbli.no utdanning.no
- Heftet «Min fremtid»
- Økonomi og Karriere. Pedagogisk samarbeid med Sparebank 1 og Ungt Entreprenørskap.
- «Åpen dag» på ulike skoler.
- Samtaler i klassen og i grupper.
- «Åpen dag» på Steinerskolens videregående trinn.
- Hospitere på Steinerskolens videregående trinn.

Klassemøter

Kompetansemål

Oppøve empatiske evner og forståelse for andres synspunkter, Skape et varmt og inkluderende klassemiljø, Øve på å ta opp saker i fellesskap, Øve på å se en sak fra flere sider, elementær møtedisiplin, styrke fellesskapsfølelsen, Innarbeide respekt for hverandre.

Faglærer

Helge A. Olsen

Antall uketimer/periodeuker

1

Faglig innhold

Det undervises i relevante tema hentet fra Olweusmateriale.
Klassen tar opp aktuelle saker.
Samtaler rundt relevant fortellerstoff.

Metode

Samtale i klassen.
Samtale og diskusjon i ringen
Tankebok.
Elevene kan melde saker de ønsker å ta opp anonymt på lapp før møtet.